



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

17 decembrie 2020 *

„Rekurs – Ajutoare de stat – Articolul 106 alineatul (2) TFUE – Servicii de interes economic general (SIEG) – Cadrul Uniunii Europene – Aplicare în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public – Sectorul poștal – Directiva 97/67/CE – Articolul 7 – Compensarea costului net rezultat din obligațiile de serviciu universal – Decizie prin care ajutorul este declarat compatibil cu piața internă”

În cauzele conexe C-431/19 P și C-432/19 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 5 iunie 2019,

Inpost Paczkomaty sp. z o.o., cu sediul în Cracovia (Polonia), reprezentată de M. Doktor, radca prawny,

recurentă în cauza C-431/19 P,

și

Inpost S.A., cu sediul în Cracovia (Polonia), reprezentată de W. Knopkiewicz, radca prawny,

recurentă în cauza C-432/19 P,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de D. Recchia, K. Blanck și K. Herrmann, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Republica Polonă, reprezentată de B. Majczyna, în calitate de agent,

intervenientă în primă instanță,

CURTEA (Camera a zecea)

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, și domnii C. Lycourgos (raportor) și I. Jarukaitis, judecători,

avocat general: domnul E. Tanchev,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

* Limba de procedură: polona.

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursurile formulate, Inpost Paczkomaty sp. z o.o. și Inpost S.A. solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 19 martie 2019, Inpost Paczkomaty și Inpost/Comisia (T-282/16 și T-283/16, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2019:168), prin care Tribunalul a respins acțiunile lor având ca obiect anularea Deciziei C(2015) 8236 final a Comisiei din 26 noiembrie 2015, prin care aceasta nu a ridicat obiecții cu privire la măsura notificată de autoritățile poloneze referitoare la ajutorul acordat Poczta Polska sub forma unei compensări a costului net rezultat din îndeplinirea de către societatea respectivă a obligațiilor sale de serviciu poștal universal în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2013 și 31 decembrie 2015 (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva privind serviciile poștale

- 2 Sub titlul „Finanțarea serviciilor universale”, articolul 7 din Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (JO 1998, L 15, p. 14, Ediție specială, 06/vol. 3, p. 12), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 februarie 2008 (JO 2008, L 52, p. 3) (denumită în continuare „Directiva privind serviciile poștale”), prevede:

„(1) Statele membre nu acordă și nu mențin în vigoare drepturi exclusive sau speciale pentru crearea sau furnizarea de servicii poștale. Statele membre pot finanța furnizarea de servicii universale în conformitate cu unul sau mai multe mijloace prevăzute la alineatele (2), (3) și (4) sau în conformitate cu orice alt mijloc compatibil cu tratatul.

(2) Statele membre pot asigura furnizarea serviciilor universale prin achiziționarea de astfel de servicii în conformitate cu normele și reglementările privind achizițiile publice, inclusiv, astfel cum se prevede în Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii [(JO 2004, L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116)], dialogul competitiv sau procedurile negociate, cu sau fără publicarea unui anunț de intenție.

(3) În cazul în care un stat membru stabilește că obligațiile de serviciu universal, astfel cum sunt prevăzute în prezenta directivă, atrag un cost net, calculat în conformitate cu anexa I, și reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul (furnizorii) desemnat (desemnați), acesta poate să introducă:

- (a) un mecanism de compensare a furnizorului (furnizorilor) în cauză, din fonduri publice; sau
- (b) un mecanism de împărțire a costului net al obligațiilor de serviciu universal între furnizorii de servicii și/sau utilizatori.

(4) În cazul în care costul net este împărțit în conformitate cu alineatul (3) litera (b), statele membre pot stabili un fond de compensare care poate fi finanțat de furnizorii serviciilor și/sau din taxele plătite de utilizatori și este administrat, în acest scop, de un organism independent de beneficiar sau beneficiari. Statele membre pot condiționa acordarea de autorizații furnizorilor de servicii, în conformitate cu articolul 9 alineatul (2), de îndeplinirea obligației de a contribui financiar la acest fond sau de a respecta obligațiile de serviciu universal. Obligațiile de serviciu universal ale furnizorului (furnizorilor) de serviciu universal prevăzute la articolul 3 pot fi finanțate în acest mod.

(5) Statele membre se asigură că principiile de transparență, nediscriminare și proporționalitate sunt respectate la stabilirea fondului de compensare și la stabilirea nivelului contribuțiilor financiare prevăzute la alineatele (3) și (4). Deciziile adoptate în conformitate cu alineatele (3) și (4) se bazează pe criterii obiective și ușor de verificat și sunt apoi făcute publice.”

- 3 În conformitate cu articolul 8 din directiva menționată, dispozițiile articolului 7 din aceasta nu aduc atingere dreptului statelor membre de a organiza plasarea cutiilor poștale pe drumurile publice, emisiunea de timbre poștale și serviciul de corespondență recomandată folosit în cadrul procedurilor judiciare și administrative, în conformitate cu legislația lor internă.

Cadrul SIEG

- 4 Comunicarea Comisiei Europene intitulată „Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011)” (JO 2012, C 8, p. 15, denumită în continuare „Cadrul SIEG”) dispune, la punctul 14 din secțiunea 2.2, intitulată „Serviciul de interes economic general autentic, astfel cum este menționat la articolul 106 [TFUE]”:

„Pentru a aplica principiile prevăzute în prezenta comunicare, statele membre ar trebui să demonstreze faptul că au acordat o atenție corespunzătoare necesităților de serviciu public sprijinite, printr-o consultare publică sau prin alte instrumente adecvate, pentru a ține seama de interesele utilizatorilor și ale furnizorilor. Acest lucru nu este valabil în cazul în care este evident că o nouă consultare nu va contribui cu o valoare adăugată semnificativă în raport cu o consultare recentă.”

- 5 În secțiunea 2.6, intitulată „Respectarea normelor Uniunii privind achizițiile publice”, punctul 19 din Cadrul SIEG prevede:

„Ajutorul va fi considerat compatibil cu piața internă pe baza articolului 106 alineatul (2) [TFUE], doar în cazul în care autoritatea responsabilă, atunci când a atribuit prestarea serviciului întreprinderii respective, a respectat sau s-a angajat să respecte normele UE aplicabile în domeniul achizițiilor publice. Aceasta include orice cerință privind transparența, tratamentul egal și nediscriminarea, care rezultă direct din tratat și, dacă este cazul, din legislația secundară a Uniunii. Se consideră că ajutorul care nu respectă aceste norme și cerințe afectează dezvoltarea schimburilor comerciale într-o măsură care ar contraveni intereselor Uniunii, în sensul articolului 106 alineatul (2) din tratat.”

- 6 În secțiunea 2.8, intitulată „Valoarea compensației”, punctul 25 din acest cadru prevede:

„În cadrul metodologiei costului net evitat, costul net necesar, efectiv sau preconizat, pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public se calculează ca diferența dintre costul net suportat de prestator atunci când îndeplinește o obligație de serviciu public și costul sau profitul net al aceluiași prestator atunci când își desfășoară activitatea fără a îndeplini o astfel de obligație. Trebuie să se acorde atenția corespunzătoare evaluării corecte a costurilor pe care se preconizează că prestatorul serviciului le va evita și a veniturilor pe care se preconizează că nu le va primi, în absența obligației de serviciu public. Calculul costului net ar trebui să evalueze beneficiile, inclusiv cele intangibile, în măsura posibilului, pentru prestatorul de SIEG.”

- 7 În secțiunea 2.9, intitulată „Cerințe suplimentare care pot fi necesare pentru a se asigura că dezvoltarea schimburilor comerciale nu este afectată într-o măsură care contravine intereselor Uniunii”, punctele 51, 52 și 56 din cadrul menționat prevăd:

„51. Cerințele stabilite la secțiunile 2.1-2.8 sunt, în general, suficiente pentru a se asigura că ajutorul nu denaturează concurența într-o măsură care contravine intereselor Uniunii.

52. Cu toate acestea, este posibil ca, în anumite circumstanțe excepționale, denaturări grave ale concurenței în cadrul pieței interne să rămână nesoluționate și ca ajutorul să afecteze schimburile comerciale într-o asemenea măsură încât ar contraveni intereselor Uniunii.

[...]

56. O altă situație în care poate fi necesară o analiză mai detaliată este cea în care un stat membru încredințează unui prestator de servicii publice, în absența unei proceduri de selecție competitive, misiunea de a furniza un serviciu de interes economic general pe o piață nerezervată în cadrul căreia sunt prestate servicii foarte similare sau se preconizează furnizarea în viitorul apropiat a acestora, în absența serviciului de interes economic general. Aceste efecte negative asupra dezvoltării comerțului pot fi mai pronunțate atunci când SIEG trebuie oferit la un tarif sub costurile suportate de orice furnizor existent sau potențial, astfel încât provoacă o blocare a pieței. Astfel, deși Comisia respectă marja largă de apreciere a statelor membre cu privire la definirea serviciilor publice de interes general, aceasta poate solicita, de exemplu, modificări referitoare la alocarea ajutorului, în cazul în care poate arăta, în mod rezonabil, că același serviciu de interes economic general ar putea fi furnizat utilizatorilor în condiții similare de preț, într-o manieră mai puțin denaturantă și la costuri mai mici pentru stat.”

- 8 Punctul 60 din Cadrul SIEG, din secțiunea 2.10, intitulată „Transparența”, precizează:

„Pentru fiecare compensație pentru obligația de serviciu public care intră în sfera de aplicare a prezentei comunicări, statul membru în cauză trebuie să publice următoarele informații pe internet sau prin alte mijloace corespunzătoare:

- (a) rezultatele consultării publice sau alte instrumente adecvate menționate la punctul 14;
- (b) natura și durata obligațiilor de serviciu public;
- (c) întreprinderea și, dacă este cazul, teritoriul în cauză;
- (d) sumele reprezentând ajutorul acordat anual întreprinderii.”

Dreptul polonez

- 9 În Polonia, Directiva privind serviciile poștale a fost transpusă prin ustawa Prawo pocztowe (Legea privind serviciile poștale) din 23 noiembrie 2012 (Dz. U. din anul 2012, poziția 1529) (denumită în continuare „Legea privind serviciile poștale”). Potrivit dispozițiilor articolului 3 punctul 30 din Legea privind serviciile poștale, serviciile care intră sub incidența serviciului universal sunt, în acest stat membru, cele care includ trimerile de scrisori și de colete poștale, precum și trimerile pentru nevăzători, care nu sunt efectuate de operatorul desemnat în cadrul obligațiilor sale de serviciu universal.

- 10 Din articolele 45 și 46 din această lege rezultă că, în temeiul serviciului poștal universal, transportul și livrarea de scrisori și de colete poștale trebuie să fie asigurate în fiecare zi lucrătoare și în nu mai puțin de cinci zile pe săptămână. Greutatea trimiterilor poștale în cauză nu poate depăși 2 000 de grame, cea a coletelor putând ajunge însă până la 10 000 de grame.

Istoricul litigiului

- 11 Poczta Polska (denumită în continuare „PP”) este o societate pe acțiuni poloneză al cărei unic acționar este Trezoreria Republicii Polone. La data faptelor în discuție, activitatea sa cuprindea în esență serviciile poștale universale, precum și pe cele de mesagerie, servicii pentru care era, la acel moment, principalul operator în Polonia.
- 12 Pe baza articolului 178 alineatul (1) din Legea privind serviciile poștale, punerea în aplicare a reformei serviciului poștal polonez a fost încredințată, într-o primă etapă și pentru o perioadă de trei ani, de la 1 ianuarie 2013, societății PP, care a trebuit astfel să își asume obligațiile de furnizor al serviciului poștal universal pe întregul teritoriu polonez.
- 13 Autoritățile poloneze au notificat ulterior Comisiei, la 10 iunie 2014, o schemă de ajutor privind, pe de o parte, un mecanism de împărțire a costului net al obligațiilor de serviciu universal și, pe de altă parte, stabilirea unui fond de compensare, complementar introducerii acestui mecanism.
- 14 Fondul de compensare era finanțat în parte din contribuțiile pe care operatorii poștali în cauză erau obligați să le plătească la acest fond și în parte din bugetul de stat.
- 15 În special, obligația de plată a contribuției prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Legea privind serviciile poștale viza operatorii poștali care furnizează servicii universale echivalente, ale căror venituri anuale obținute în această calitate trebuiau totuși să fie mai mari de 1 milion de zloți polonezi (PLN) (aproximativ 218 603 euro). În toate cazurile, quantumul datorat de fiecare operator vizat nu putea depăși anual plafonul de 2 % din quantumul veniturilor provenite din furnizarea de către acesta a serviciului universal.
- 16 Prevăzut inițial pentru a acoperi perioada cuprinsă între anul 2013 și anul 2026, acest mecanism a fost în cele din urmă limitat, printr-o scrisoare pe care autoritățile competente poloneze au transmis-o Comisiei la 5 ianuarie 2015, la perioada cuprinsă între anii 2013 și 2015 (denumit în continuare „sistemul național de compensare” sau „măsura în discuție”).
- 17 Recurentele, care fac parte din grupul polonez Integer.pl S.A., erau obligate să contribuie la finanțarea fondului de compensare.
- 18 La 26 noiembrie 2015, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 [TFUE] (JO 2015, L 248, p. 9), Comisia a adoptat decizia în litigiu, în care a hotărât să nu ridice obiecții față de sistemul național de compensare, pentru motivul că era vorba despre un ajutor de stat compatibil cu piața internă. Potrivit Comisiei, conform criteriilor enunțate în secțiunile 2.1-2.8 din Cadrul SIEG, măsura în discuție nu este de natură să afecteze schimburile comerciale într-o măsură care contravine intereselor Uniunii. În plus, principiile de funcționare ale fondului de compensare nu ar cauza denaturări grave ale concurenței și nu ar impune, așadar, cerințe suplimentare pentru a se garanta că dezvoltarea schimburilor comerciale nu este afectată într-o măsură incompatibilă cu interesele Uniunii.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 19 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 30 mai 2016, recurentele au introdus două acțiuni având ca obiect anularea deciziei în litigiu.
- 20 Prin Deciziile din 28 octombrie 2016, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis cererea de intervenție a Republicii Polone în susținerea concluziilor Comisiei.
- 21 Prin Decizia președintelui Camerei a treia a Tribunalului din 14 noiembrie 2016, acțiunile recurentelor au fost conexe pentru buna desfășurare a fazei scrise și a fazei orale a procedurii, precum și în vederea pronunțării deciziei prin care se finalizează judecata.
- 22 În susținerea acțiunilor lor, recurentele invocau șapte motive, întemeiate în esență, primele trei, pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE prin faptul că nu ar fi fost respectate Cadrul SIEG și articolul 7 din Directiva privind serviciile poștale, al patrulea, pe încălcarea articolelor 7 și 8 din această directivă, al cincilea, pe încălcarea articolului 102 și a articolului 106 alineatul (1) TFUE, al șaselea, pe încălcarea articolelor 16 și 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și, al șaptelea, pe încălcarea obligației de motivare.
- 23 În hotărârea atacată, Tribunalul a respins fiecare dintre aceste motive și, în consecință, acțiunile în ansamblul lor.

Concluziile părților

- 24 Recurentele solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - anularea deciziei în litigiu și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente prezentelor proceduri de recurs, precum și a celor aferente procedurii în primă instanță.
- 25 Comisia și guvernul polonez solicită Curții respingerea recursurilor și obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recursuri

- 26 În susținerea recursurilor formulate, recurentele invocă patru motive care coincid în esență cu primele cinci motive ale acțiunilor lor în anulare. Aceste motive de recurs sunt întemeiate pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE, întrucât nu ar fi fost respectate mai multe cerințe ale Cadrului SIEG (primul-al treilea motiv), pe încălcarea principiilor Tratatului FUE privind atribuirea contractelor de achiziții publice (primul motiv), precum și pe încălcarea articolului 7 din Directiva privind serviciile poștale (primul, al treilea și al patrulea motiv).

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

- 27 Prin intermediul primului motiv, recurentele invocă, pe de o parte, încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE, întrucât Tribunalul a statuat în mod eronat că cerințele punctului 19 din Cadrul SIEG au fost respectate și, pe de altă parte, încălcarea principiilor nediscriminării, egalității de tratament și transparenței în cadrul atribuirii contractelor de achiziții publice, precum și interpretarea eronată a articolului 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale.
- 28 Acestea consideră că, chiar și atunci când un stat membru desemnează furnizorul de serviciu universal pe cale legislativă, în afara procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, procesele de adoptare și de publicare a legii trebuie să fie apreciate în raport cu respectarea cerințelor de transparență, de nediscriminare și de egalitate de tratament. În speță, autoritățile naționale ar fi indus în eroare operatorii în cauză prin indicarea unei cote de participare la fondul de compensare care era mai mică cu 100 % decât cota care a fost introdusă în final, privând astfel acești operatori de orice profit și generând pierderi. Un asemenea mod de desemnare a furnizorului de serviciu universal ar aduce atingere cerinței de transparență.
- 29 Recurentele precizează, în memoriul lor în replică, că primul motiv este admisibil, întrucât ele au indicat expres că Tribunalul a concluzionat în mod eronat că simplul fapt de a adopta și de a publica actul juridic în temeiul căruia PP a furnizat serviciul universal este suficient pentru a concluziona că cerințele care decurg din cuprinsul punctului 19 din Cadrul SIEG au fost îndeplinite.
- 30 Comisia și guvernul polonez apreciază că primul motiv este inadmisibil. Acest guvern adaugă că motivul menționat este, în orice caz, nefondat.

Aprecierea Curții

- 31 Potrivit unei jurisprudențe constante, din articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și din articolul 168 alineatul (1) litera (d) și din articolul 169 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al acesteia rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, precum și argumentele juridice care susțin în mod concret această cerere. Un recurs lipsit de asemenea caracteristici nu poate face obiectul unei aprecieri juridice care să permită Curții să își exercite misiunea care îi revine în domeniul avut în vedere și să își efectueze controlul de legalitate [Hotărârea din 1 februarie 2018, Panalpina World Transport (Holding) și alții/Comisia, C-271/16 P, nepublicată, EU:C:2018:59, punctul 17, precum și jurisprudența citată].
- 32 Or, în cadrul primului lor motiv, recurentele se limitează în esență să indice cerințele care, în opinia lor, rezultă din cuprinsul punctului 19 din Cadrul SIEG în ceea ce privește respectarea principiilor nediscriminării, egalității de tratament și transparenței, fără să identifice însă în mod precis eroarea de drept care ar afecta hotărârea atacată.
- 33 În acest context, trebuie arătat că, contrar celor susținute de ele în memoriul lor în replică, lacunele constatate la punctul precedent din prezenta hotărâre nu sunt acoperite prin simpla afirmație potrivit căreia Tribunalul a concluzionat în mod eronat că simplul fapt de a adopta și de a publica actul juridic pe baza căruia PP a furnizat serviciul universal este suficient pentru a concluziona că cerințele care decurg din cuprinsul punctului 19 din Cadrul SIEG sunt îndeplinite.
- 34 Pe de altă parte, recurentele nu oferă nicio indicație în ceea ce privește pretinsa încălcare a articolului 7 alineatul (2) din Directiva privind serviciile poștale.

35 Prin urmare, primul motiv este inadmisibil.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

- 36 În cadrul celui de al doilea motiv, recurentele susțin în esență că Tribunalul a încălcat articolul 106 alineatul (2) TFUE întrucât a statuat în mod eronat că cerințele de la punctele 14 și 60 din Cadrul SIEG fuseseră respectate.
- 37 Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv, ele contestă punctele 46-48 și 51 din hotărârea atacată și susțin că, pentru a respecta cerințele punctului 14 din Cadrul SIEG, nu este suficient să se organizeze o consultare publică, ci este de asemenea necesar să se dovedească faptul că aceasta din urmă a permis acordarea unei atenții corespunzătoare necesităților de serviciu public în cauză sau că aplicarea unui alt mijloc adecvat a permis să se țină seama de interesele utilizatorilor finali și ale prestatorilor.
- 38 Or, în speță, nu ar exista niciun document sau element de probă care să ateste răspunsul guvernului polonez la observația formulată de recurente cu ocazia consultării publice din luna septembrie 2010, în ceea ce privește critica lor cu privire la cota de contribuție de 1 %, care ar dovedi printre altele caracterul nefondat al acestei observații.
- 39 Chiar dacă Tribunalul nu a dedus concluziile adecvate, motivele indicate la punctul 137 din hotărârea atacată ar arăta în ce măsură această consultare publică a avut un caracter iluzoriu și nu a acordat o atenție corespunzătoare nevoilor utilizatorilor, nici celor ale prestatorilor. Astfel, majorarea cotei de contribuție de la 1 % la 2 % ar fi avut ca efect să priveze operatorii alternativi obligați să contribuie la finanțarea costului net de cvasitotalitatea beneficiilor realizate, să impună furnizorului de serviciu universal obligația de a acoperi 95 % din totalul costului net, precum și să reducă la minimum contribuția Trezoreriei și să transfere efectiv întreaga finanțare pe piață, în pofida caracterului mixt al fondului de compensare (participarea operatorilor și a bugetului de stat).
- 40 Recurentele contestă, în plus, afirmația Tribunalului de la punctul 48 din hotărârea atacată potrivit căreia, dat fiind că operatorii s-au putut pronunța cu privire la cota de contribuție de 1 %, nu era necesar *de facto* să se repete consultarea privind cota de contribuție modificată de 2 %. Astfel, ar fi evident că valoarea cotei, mai mult sau mai puțin ridicată, este importantă pentru observațiile și pozițiile formulate cu ocazia consultării publice, ținând seama în special de faptul că aprecierea sa trebuie să fie corelată cu rentabilitatea activității în cauză. Or, poziția Tribunalului ar echivala cu golirea de orice utilitate a consultării publice, din moment ce pozițiile operatorilor consultați pot fi complet ignorate, iar această consultare poate conduce la o decizie diametral opusă față de pozițiile exprimate în cursul acesteia, cum s-ar fi întâmplat în speță.
- 41 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv, referitor la cerințele care decurg din cuprinsul punctului 60 din Cadrul SIEG, recurentele susțin, pe de o parte, că, contrar celor afirmate de Tribunal la punctul 54 din hotărârea atacată, din cuprinsul acestui punct 60 reiese cu claritate că rezultatele consultării publice trebuie să fie publicate separat. În orice caz, guvernul polonez nu ar fi publicat astfel de rezultate nici separat, nici împreună cu publicarea Legii privind serviciile poștale.
- 42 Pe de altă parte, din cuprinsul punctelor 14-16 din Cadrul SIEG ar rezulta în mod clar că, pentru a-și îndeplini obligațiile, guvernul polonez ar fi trebuit să publice nu numai mandatul care conferă furnizarea serviciului universal societății PP, și anume Legea privind serviciile poștale, care precizează obligațiile de serviciu public și metodele de calcul al compensației, ci și rezultatele consultării publice.

- 43 Guvernul polonez consideră că primul aspect al celui de al doilea motiv este inadmisibil, întrucât problemele dacă o nouă consultare era sau nu necesară, dacă societățile recurente puteau să își susțină în mod util observațiile și care erau motivările autorităților poloneze sunt probleme de natură factuală. Comisia și guvernul menționat consideră, pe de altă parte, că acest al doilea motiv, precum și al treilea aspect al celui de al treilea motiv trebuie să fie respinse ca nefondate.

Aprecierea Curții

- 44 În ceea ce privește primul aspect al celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea punctului 14 din Cadrul SIEG, recurente susțin în esență că, pentru a se conforma acestui punct 14, nu este suficient să se organizeze o consultare publică, ci este de asemenea necesar să se dovedească faptul că aceasta din urmă a permis luarea în considerare a intereselor utilizatorilor finali și ale prestatorilor. Or, într-o situație în care cuantumul cotei de compensare s-a dublat în raport cu cuantumul discutat cu ocazia consultării publice, poziția Tribunalului potrivit căreia nu era necesar să se repete consultarea ar echivala cu lipsirea de orice utilitate a unei astfel de consultări.
- 45 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, așa cum a amintit în mod întemeiat Tribunalul la punctul 44 din hotărârea atacată, în exercitarea puterii sale de apreciere în temeiul articolului 106 alineatul (2) TFUE, Comisia poate adopta norme de conduită pentru a stabili criteriile pe baza cărora intenționează să evalueze compatibilitatea cu piața internă a măsurilor de sprijin legate de gestionarea unui SIEG preconizate de statele membre. Adoptând asemenea norme de conduită, precum cea din Cadrul SIEG, și anunțând, prin publicarea acestora, că le va aplica în viitor situațiilor vizate de acestea, Comisia își autolimitează exercitarea puterii de apreciere menționate și nu se poate abate, în principiu, de la aceste norme fără să riște să fie sancționată, dacă este cazul, în temeiul unei încălcări a principiilor generale de drept, precum principiul egalității de tratament sau cel al protecției încrederii legitime (a se vedea prin analogie Hotărârea din 8 martie 2016, Grecia/Comisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, punctele 68 și 69, precum și Hotărârea din 19 iulie 2016, Kotnik și alții, C-526/14, EU:C:2016:570, punctele 39 și 40).
- 46 În această privință, trebuie amintit că, potrivit punctului 14 din Cadrul SIEG, „[p]entru a aplica principiile prevăzute în [acest cadru], statele membre ar trebui să demonstreze faptul că au acordat o atenție corespunzătoare necesităților de serviciu public sprijinite, printr-o consultare publică sau prin alte instrumente adecvate, pentru a ține seama de interesele utilizatorilor și ale furnizorilor. Acest lucru nu este valabil în cazul în care este evident că o nouă consultare nu va contribui cu o valoare adăugată semnificativă în raport cu o consultare recentă”.
- 47 Prin urmare, trebuie arătat că Tribunalul a afirmat în mod întemeiat, la punctul 46 din hotărârea atacată, că din modul de redactare a acestei dispoziții reiese că organizarea unei consultări publice nu este obligatorie, întrucât o asemenea procedură nu constituie, în fapt, decât unul dintre instrumentele adecvate la care poate recurge statul membru pentru a lua în considerare necesitățile serviciului public în cauză și pentru a ține seama de interesele utilizatorilor, precum și ale furnizorilor de servicii.
- 48 În plus, la punctele 47 și 48 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că, întrucât, cu ocazia consultării publice din luna septembrie 2010, recurente și-au putut exprima în mod util observațiile cu privire la condițiile referitoare la funcționarea fondului de compensare, în măsura în care, printre altele, acestea și-au putut exprima dezacordul cu privire la o cotă mai mică decât cota stabilită în final, arătând că o considerau deja excesivă, o nouă consultare nu ar fi contribuit, în această privință, cu „[nicio] valoare adăugată semnificativă”, în sensul punctului 14 din Cadrul SIEG.
- 49 Or, este necesar să se constate că, în aceste condiții, Tribunalul a aplicat punctul 14 din Cadrul SIEG fără a săvârși o eroare de drept, în măsura în care a examinat aspectul dacă, având în vedere elementele pertinente ale dosarului care i-a fost prezentat și în special ținând seama de consultarea publică din luna septembrie 2010, era evident că o nouă consultare publică nu ar contribui cu o

valoare adăugată semnificativă, în conformitate cu a doua teză a acestui punct 14. În plus, recurente nu susțin nicidecum că Tribunalul a utilizat, în această privință, un criteriu juridic diferit de cel impus la punctul 14 menționat.

- 50 În aceste condiții, trebuie arătat că faptul că recurente susțin în esență, după cum reiese din cuprinsul punctelor 39 și 40 din prezenta hotărâre, că o creștere a cotei de compensare de 100 %, între cota care a fost discutată în cadrul consultării publice din luna septembrie 2010 și cea adoptată în final în decizia în litigiu de autoritățile poloneze competente, înseamnă că o nouă consultare publică ar fi avut în mod necesar o valoare adăugată semnificativă echivalează cu a solicita Curții să controleze o apreciere factuală efectuată de Tribunal.
- 51 Or, după cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă, Curtea nu este competentă să controleze o asemenea apreciere în cadrul unui recurs, cu excepția cazului denaturării care, în speță, nu a fost invocată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 noiembrie 2019, *LS Cable & System/Comisia*, C-596/18 P, nepublicată, EU:C:2019:1025, punctul 24, precum și jurisprudența citată).
- 52 Prin urmare, trebuie să se respingă primul aspect al celui de al doilea motiv.
- 53 În ceea ce privește al doilea aspect al acestui al doilea motiv, recurente reproșează Tribunalului că a încălcat, la punctul 54 din hotărârea atacată, cerințele care decurg din cuprinsul punctului 60 din Cadrul SIEG. Astfel, pe de o parte, din cuprinsul acestui punct 60 ar reieși în mod clar că, contrar celor statuate de Tribunal, rezultatele consultării publice trebuie să fie publicate separat. Pe de altă parte, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat că guvernul polonez și-a îndeplinit obligația de a publica rezultatele consultării publice prin publicarea Legii privind serviciile poștale.
- 54 Potrivit punctului 60 litera (a) din Cadrul SIEG, pentru fiecare compensație pentru obligația de serviciu public care intră în sfera de aplicare a Cadrului SIEG, statul membru în cauză trebuie să publice prin intermediul internetului sau prin orice alte mijloace corespunzătoare menționate la punctul 14 din acest cadru, printre altele, rezultatele consultării publice.
- 55 La punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat mai întâi că, în considerentul (158) al deciziei în litigiu, Comisia a constatat, fără nicio eroare de fapt, că Legea privind serviciile poștale fusese publicată. În continuare, el a statuat că din cuprinsul punctului 60 din Cadrul SIEG nu rezultă o obligație a statului membru de a publica rezultatele consultărilor publice separat. În sfârșit, din faptul că, potrivit constatărilor de la punctele 46-50 din hotărârea atacată, reiese că Comisia putea să aprecieze în mod valabil că cerințele de transparență prevăzute la punctul 14 din Cadrul SIEG au fost respectate, Tribunalul a dedus că concluzia corespunzătoare a acesteia din considerentul (160) al deciziei în litigiu este lipsită de eroare.
- 56 În această privință, este necesar să se arate că din modul de redactare a punctului 60 litera (a) din Cadrul SIEG reiese că, contrar celor susținute de recurente, statele membre nu sunt obligate să publice rezultatele consultării publice separat, aceste rezultate putând figura, de exemplu, în actul prin care un stat membru încredințează întreprinderii în cauză responsabilitatea gestionării SIEG.
- 57 Cu toate acestea, faptul că Legea privind serviciile poștale, cu privire la care nu se contestă că conține elementele esențiale referitoare la modalitățile de calcul al compensației și la quantumul acesteia din urmă, a fost publicată nu implică în mod necesar că Republica Polonă s-a conformat obligației, prevăzută la punctul 60 litera (a) din Cadrul SIEG, de a publica rezultatele consultării publice, în speță ale celei din luna septembrie 2010.

- 58 În această privință, guvernul polonez susține că obligația respectivă a fost îndeplinită, întrucât noțiunea de „rezultate ale consultării publice”, în sensul punctului 60 litera (a) amintit, corespunde, în fapt, deciziei de acordare a unei compensații specifice potrivit unor modalități determinate, și că, în consecință, publicarea acestor din urmă elemente, care figurează în Legea privind serviciile poștale, înseamnă că rezultatele menționate au fost de asemenea publicate.
- 59 Cu toate acestea, este necesar să se arate că, având în vedere modul clar de redactare a punctului 60 litera (a) din Cadrul SIEG, o asemenea interpretare a obligației de publicare a rezultatelor consultării publice, în sensul acestui punct, nu poate fi reținută. În această privință, trebuie precizat că, atunci când un stat membru decide să îndeplinească obligația de publicare a rezultatelor consultării publice prin intermediul publicării actului prin care este încredințată gestionarea unui SIEG, se impune, pentru a nu lipsi de efect util această obligație, ca publicarea respectivă să facă o trimitere expresă, cu un grad suficient de detaliere, la rezultatele consultării publice efectuate în cadrul procedurii care a condus la adoptarea actului menționat.
- 60 Prin urmare, afirmația Tribunalului care figurează în prima teză a punctului 54 din hotărârea atacată, potrivit căreia Comisia a constatat, fără nicio eroare de fapt, că Legea privind serviciile poștale „fusesse publicată”, nu este suficientă pentru a justifica concluzia că guvernul polonez s-a conformat obligației de publicare a rezultatelor consultării publice din luna septembrie 2010, în sensul punctului 60 litera (a) din Cadrul SIEG.
- 61 Situația este aceeași în ceea ce privește afirmația Tribunalului care figurează în ultima teză a punctului 54 din hotărârea atacată, potrivit căreia faptul că Comisia a putut să aprecieze în mod valabil că cerințele de transparență prevăzute la punctul 14 din Cadrul SIEG au fost respectate permite să se concluzioneze că aceasta din urmă nu a săvârșit nicio eroare atunci când a afirmat că cerința de transparență a fost îndeplinită.
- 62 Astfel, cerințele care decurg din cuprinsul punctului 14 menționat, referitoare la dovada luării în considerare a necesităților de serviciu public în cauză prin intermediul unei consultări publice sau al altor mijloace corespunzătoare, nu pot fi asimilate cerinței de transparență, prevăzută la punctul 60 litera (a) din Cadrul SIEG, care privește în mod specific publicarea rezultatelor consultării publice. Prin urmare, faptul că un stat membru s-a conformat cerințelor punctului 14 din Cadrul SIEG nu implică în mod necesar că acesta s-a conformat de asemenea obligației de transparență, în sensul punctului 60 litera (a) din acest cadru.
- 63 Din considerațiile care precedă rezultă că, la punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit mai multe erori de drept în ceea ce privește interpretarea cerințelor care decurg din cuprinsul punctului 60 din Cadrul SIEG.
- 64 Cu toate acestea, din jurisprudența Curții rezultă că o eroare de drept săvârșită de Tribunal nu este de natură să invalideze hotărârea atacată în cazul în care dispozitivul acesteia apare ca fiind întemeiat potrivit altor motive de drept (Hotărârea din 21 septembrie 2017, Easy Sanitary Solutions și EUIPO/Group Nivelles, C-361/15 P și C-405/15 P, EU:C:2017:720, punctul 73, precum și jurisprudența citată).
- 65 În speță, din considerentul (122) al deciziei în litigiu reiese că Comisia a apreciat că Republica Polonă nu trebuia să dovedească faptul că, în conformitate cu cerințele punctului 14 din Cadrul SIEG, a acordat o atenție corespunzătoare necesităților de serviciu public printr-o consultare publică sau prin alte instrumente adecvate, întrucât obligațiile de serviciu public atribuite societății PP corespundeau cerințelor în materie de servicii poștale universale care decurg din Directiva privind serviciile poștale. Comisia a mai constatat, în considerentul (122) menționat, că a fost, în orice caz, organizată o consultare publică cu privire la Legea privind serviciile poștale, precum și cu privire la regulamentele

de punere în aplicare a acestei legi. În această privință, utilizarea termenilor în limba engleză „in any event” demonstrează că această ultimă constatare a Comisiei apare ca fiind efectuată cu titlu suplimentar.

- 66 Or, la punctul 50 din hotărârea atacată, care nu a fost contestat de recurente în cadrul recursurilor lor, Tribunalul a confirmat aprecierea menționată a Comisiei, care figurează în considerentul (122) al deciziei în litigiu, în sensul că, întrucât autoritățile poloneze s-au conformat cerințelor care decurg din Directiva privind serviciile poștale, nu mai trebuiau să se conformeze obligațiilor prevăzute la punctul 14 din Cadrul SIEG.
- 67 Rezultă că erorile săvârșite de Tribunal și constatate la punctul 63 din prezenta hotărâre, în ceea ce privește interpretarea cerințelor care decurg din cuprinsul punctului 60 din Cadrul SIEG, în special a celei referitoare la publicarea rezultatelor consultării publice prevăzute la punctul 14 din acest cadru, în sensul punctului 60 litera (a) menționat, nu sunt de natură să afecteze concluzia Tribunalului cu privire la respingerea acțiunilor recurentelor.
- 68 Din considerațiile care precedă rezultă că al doilea aspect ale celui de al doilea motiv nu poate fi admis și că acest din urmă motiv trebuie să fie respins în întregime.

Cu privire la al treilea motiv

Argumentația părților

- 69 Al treilea motiv, care cuprinde patru aspecte, este întemeiat, pe de o parte, pe încălcarea articolului 106 alineatul (2) TFUE, întrucât Tribunalul a considerat în mod eronat că cerințele punctului 52 din Cadrul SIEG fuseseră respectate, și, pe de altă parte, pe încălcarea articolului 7 alineatele (1) și (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale.
- 70 În ceea ce privește primul aspect al acestui motiv, recurente contestă punctele 84-86 din hotărârea atacată și invocă în esență caracterul discriminatoriu al fondului de compensare, precum și transpunerea incorectă a articolului 7 alineatele (3) și (4) din Directiva privind serviciile poștale efectuată de guvernul polonez.
- 71 Poziția Tribunalului ar fi lipsită de coerență, întrucât acesta a considerat că serviciile de curierat nu constituiau servicii echivalente cu serviciile universale, deși a statuat că acest lucru era valabil, din punctul de vedere al consumatorilor, în cazul serviciilor din sfera serviciului universal.
- 72 În primul rând, recurente afirmă că, în ceea ce privește modalitățile de prestare a acestor servicii, tariful lor și celelalte cerințe legale, nu există nicio convergență între serviciul universal și serviciile care intră în sfera serviciului universal. Aceste două tipuri de servicii ar fi fundamental diferite.
- 73 În special, mai întâi, serviciul universal ar trebui să fie furnizat în mod uniform și potrivit unei repartizări determinate a birourilor poștale, precum și pe baza unei rate specifice de expediere a trimitărilor poștale. Or, furnizorii de servicii din sfera serviciului universal nu ar fi supuși niciuneia dintre aceste restricții.
- 74 În continuare, serviciul universal ar trebui să fie efectuat la prețuri abordabile validate de autoritatea națională de reglementare în domeniul serviciilor poștale, în timp ce prestatorii serviciilor din sfera serviciului universal sunt liberi să stabilească prețurile acestor servicii. Or, Comisia ar fi utilizat un procent uniform pentru aceste două tipuri de servicii, deși rezultatele contabile ale PP pentru

furnizarea tipurilor de servicii menționate ar fi foarte diferite. Rezultatele respective ar arăta caracterul eronat al concluziilor Tribunalului privind un tratament identic al serviciului universal și al serviciilor din sfera serviciului universal ca urmare a caracteristicilor pretins similare ale acestora.

- 75 În sfârșit, serviciul universal ar impune ca operatorul să garanteze ridicarea cutiei de scrisori destinate colectării expedierilor și distribuirea trimiterilor poștale cel puțin o dată pe zi lucrătoare și nu mai puțin de cinci zile pe săptămână, cu excepția zilelor de sărbătoare legală și astfel încât să permită expeditorului să obțină o confirmare de primire a unei trimiteri recomandate. Or, legislația națională nu ar impune o asemenea cerință serviciilor din sfera serviciului universal, cerința menționată putând rezulta din obligațiile contractuale ale operatorului, fără să fie însă o caracteristică constitutivă a acestor servicii.
- 76 În al doilea rând, recurentele invocă caracterul inexact și contrar principiilor matematice al afirmației Tribunalului de la punctul 85 din hotărârea atacată, pentru motivul că procentul plătit de PP la fondul de compensare nu poate în niciun caz să fie superior contribuției celorlalți operatori poștali.
- 77 În al treilea rând, în ceea ce privește punctul 86 din hotărârea atacată, acestea amintesc că serviciul universal este furnizat în interesul general în condiții de cvasimonopol, în timp ce serviciile din sfera serviciului universal ar constitui un segment de piață liberalizat care se caracterizează printr-o concurență puternică.
- 78 În cadrul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv, recurentele susțin că Tribunalul a încălcat articolul 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale, din cauza caracterului disproporționat al fondului de compensare.
- 79 În primul rând, în cadrul examinării acțiunilor, Tribunalul ar fi ignorat complet problema divergenței dintre costul mediu ponderat al capitalului (CMPC), adoptat pentru calcularea finanțării costului net, fixat la 10,82 %, și rata de rentabilitate a serviciilor echivalente pe care s-a întemeiat Comisia pentru a stabili caracterul proporțional al contribuției de 2 % din venituri. Întrucât costul minim al capitalului a fost stabilit la 10,82 % pentru segmentul pieței serviciilor poștale, ar fi în mod vădit contradictoriu să se considere, așa cum a procedat Comisia, apoi Tribunalul, că o rată de rentabilitate de 5,5 % pentru serviciile echivalente permite adoptarea unei cote de contribuție la 2 %, ca o cotă care nu constituie un factor de eliminare de pe piață a concurenților eficienți și nici un factor care i-ar descuraja să intre pe piață.
- 80 În al doilea rând, recurentele consideră că concluziile Tribunalului nu sunt confirmate de elementele de probă în speță. Pe de o parte, chiar presupunând că Comisia nu dispunea de alte date decât cea referitoare la rata de rentabilitate a PP, concluziile deduse de aceasta ar fi, în orice caz, inexacte.
- 81 Pe de altă parte, Comisia ar fi trebuit să prevadă că anul 2013 era primul an al liberalizării pieței serviciilor poștale și că, în consecință, creșterea concurenței pe piața serviciilor din sfera serviciului universal ar fi însoțită de o reducere a rentabilității.
- 82 În plus, recurentele contestă poziția Tribunalului potrivit căreia numai anul 2013, care constituie efectiv singurul an în care recurentele au atins rata de rentabilitate prevăzută de Comisie, este pertinent pentru prezentele litigii, întrucât, prin adoptarea deciziei în litigiu, Comisia nu putea să știe dacă costul net nu va interveni și pentru anul 2015.
- 83 În sfârșit, instituirea fondului de compensare ar impune de asemenea introducerea unui mecanism de protecție împotriva unor avantaje excesive. Astfel, fondul de compensare ar trebui să ia în considerare beneficiile realizate de operatorul desemnat în anii ulteriori, în special atunci când prestatorul nu a fost desemnat prin concurs, precum și situația specială a pieței în cursul etapei inițiale a liberalizării sale.

- 84 În cadrul celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv, recurenteles susțin că Tribunalul a încălcat articolul 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale prin faptul că nu a recunoscut lipsa de transparență a procesului de creare a fondului de compensare. În această privință, Tribunalul ar fi invocat în mod eronat Hotărârea din 12 decembrie 2014, Crown Equipment (Suzhou) și Crown Gabelstapler/Consiliul (T-643/11, EU:T:2014:1076).
- 85 Ele amintesc că au susținut în fața Tribunalului că forma finală a fondului și participarea maximă la finanțare (2 % din venituri) nu făcuseră obiectul unei proceduri consultative și că persoanele interesate nu își putuseră exprima observațiile. Astfel, tocmai jurisprudența rezultată din Hotărârea din 1 octombrie 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Consiliul (C-141/08 P, EU:C:2009:598), ar fi pertinentă în speță, întrucât nu poate fi exclus ca guvernul să își fi modificat poziția în cazul în care persoanele interesate și-ar fi putut exprima opinia în ceea ce privește dublarea cotei maxime de participare la finanțare.
- 86 În ceea ce privește al patrulea aspect al celui de al treilea motiv, recurenteles susțin că, la punctele 153-156 din hotărârea atacată, Tribunalul a încălcat articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale, ca urmare a nerespectării condiției referitoare la sarcina injustă.
- 87 Mai întâi, recurenteles consideră că, spre deosebire de Hotărârea din 6 octombrie 2010, Comisia/Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583), precum și de Hotărârea din 6 octombrie 2010, Base și alții (C-389/08, EU:C:2010:584), reglementarea națională prevede că, din moment ce costul net generează pierderi, cuantumul acestora din urmă constituie în mod automat o sarcină injustă pentru PP. Această prezumție ar însemna că nici cuantumul pierderilor, nici caracteristicile proprii societății PP, precum calitatea dotării sale, situația sa economică și financiară sau cota sa de piață, nu trebuie să fie examinate în ceea ce privește condiția referitoare la sarcina injustă.
- 88 Având în vedere convergența largă a reglementărilor Uniunii referitoare la finanțarea serviciului universal pe piața telecomunicațiilor și pe piața serviciilor poștale, poziția Curții exprimată în hotărârile menționate mai sus ar trebui să fie luată în considerare în speță. În această privință, metoda urmată de reglementarea națională pentru a finanța costul net al serviciului universal ar fi incompatibilă cu modelul de finanțare prevăzut în Directiva privind serviciile poștale.
- 89 Poziția recurentelor în ceea ce privește modul de calcul al sarcinii injuste a operatorului desemnat ar fi, în plus, confirmată de Raportul din anul 2012 al Grupului autorităților europene de reglementare în domeniul serviciilor poștale, intitulat „Net Cost Calculation and Evaluation of a Reference Scenario” (Calculul costului net și evaluarea scenariului de referință), precum și de doctrină.
- 90 În continuare, ele invocă o atingere adusă principiului interpretării uniforme a dreptului Uniunii, pentru motivul că, în Polonia, instanțele naționale sesizate cu acțiuni împotriva deciziilor autorității naționale de reglementare privind piața poștală nu iau în considerare cererile de decizie preliminară adresate Curții în cursul procedurii.
- 91 În sfârșit, reglementarea națională ar avea un caracter insuficient întrucât, în principiu, în cadrul procedurii de control, decizia cu privire la fond nu ar fi examinată.
- 92 În memoriile lor în replică, recurenteles arată că, în cadrul primului, al celui de al doilea și al celui de al patrulea aspect al celui de al treilea motiv, au identificat în mod expres motivele hotărârii atacate și că au prezentat de asemenea argumente prin care nu urmăreau o repunere în discuție a faptelor, ci a calificării juridice eronate efectuate de Tribunal în ceea ce privește serviciile din sfera serviciului universal, precum și să demonstreze că Tribunalul a aplicat în mod eronat dreptul Uniunii în ceea ce privește încălcarea articolului 7 alineatele (1) și (3)-(5) din Directiva privind serviciile poștale.

- 93 Comisia consideră că primul, al doilea și al patrulea aspect ale celui de al treilea motiv sunt inadmisibile și că, în orice caz, acest motiv, în ansamblul său, este nefondat. În ceea ce privește guvernul polonez, acesta consideră că motivul este inadmisibil în ansamblul său și, în orice caz, nefondat.

Aprecierea Curții

- 94 În cadrul primului aspect al celui de al treilea motiv, recurentele contestă în esență punctele 84-86 din hotărârea atacată și susțin caracterul discriminatoriu al fondului de compensare, precum și transpunerea incorectă a articolului 7 alineatele (3) și (4) din Directiva privind serviciile poștale efectuată de guvernul polonez.
- 95 Trebuie arătat, în primul rând, că argumentele invocate de recurente și rezumate la punctele 70-77 din prezenta hotărâre, în susținerea primului aspect al acestui motiv, urmăresc în esență să repună în discuție aprecierea factuală a Tribunalului, care figurează la punctele 84 și 85 din hotărârea atacată, cu privire la caracterul interschimbabil al serviciilor poștale universale și al serviciilor poștale echivalente, precum și la consecințele care trebuie deduse din metoda de calcul al cuantumului contribuției datorate de PP.
- 96 Or, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că Tribunalul este singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecierea faptelor și a elementelor de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării acestora, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs [Hotărârea din 13 februarie 2020, Grecia/Comisia (Pășuni permanente), C-252/18 P, EU:C:2020:95, punctul 59 și jurisprudența citată].
- 97 În speță, este necesar să se constate că recurentele nu invocă nicio denaturare a faptelor sau a elementelor de probă examinate de Tribunal.
- 98 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația referitoare la punctul 86 din hotărârea atacată, recurentele nu indică suficient de clar eroarea de drept pe care ar fi săvârșit-o Tribunalul în hotărârea atacată, ceea ce, având în vedere jurisprudența citată la punctul 31 din prezenta hotărâre, împiedică Curtea să își exercite controlul de legalitate cu privire la aprecierea efectuată de Tribunal.
- 99 Prin urmare, primul aspect al celui de al treilea motiv este, în ansamblul său, inadmisibil și trebuie să fie respins.
- 100 Al doilea aspect al celui de al treilea motiv este întemeiat pe o pretinsă încălcare a articolului 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale, din cauza caracterului disproporționat al fondului de compensare. Or, la fel ca în cazul unei părți a argumentației referitoare la primul aspect al acestui motiv, cea în susținerea acestui al doilea aspect urmărește în esență să repună în discuție o apreciere factuală a Tribunalului în ceea ce privește examinarea proporționalității fondului de compensare, efectuată de acesta din urmă în raport cu probele care i-au fost prezentate, fără a invoca vreo denaturare în această privință.
- 101 În consecință, al doilea aspect al celui de al treilea motiv este de asemenea inadmisibil și, prin urmare, trebuie să fie respins.
- 102 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv, recurentele susțin în esență că Tribunalul a încălcat articolul 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale, întrucât nu a recunoscut lipsa de transparență a procesului de creare a fondului de compensare.

- 103 Trebuie amintit în această privință că, după cum reiese din cuprinsul punctelor 45-52 din prezenta hotărâre, referitoare la examinarea primului aspect al celui de al doilea motiv, Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept atunci când a concluzionat, la punctele 47 și 48 din hotărârea atacată, că recurente au putut să își exprime în mod util observațiile și că o nouă consultare nu ar fi contribuit cu „[nicio] valoare adăugată semnificativă”, în sensul punctului 14 din Cadrul SIEG, în raport cu consultarea publică din luna septembrie 2010.
- 104 În aceste condiții și fără a fi necesară pronunțarea Curții cu privire la admisibilitatea celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv, trebuie să se constate că, întrucât, în cadrul acestui aspect, recurente nici nu susțin, nici nu demonstrează că obligația de a respecta principiul transparenței, prevăzută la articolul 7 alineatul (5) din Directiva privind serviciile poștale, ar impune, în speță, o consultare a părților interesate mai extinsă decât cea care decurge din cuprinsul punctului 14 din Cadrul SIEG, motivele expuse la punctele 45-51 din prezenta hotărâre sunt suficiente pentru a se constata că aspectul menționat este nefondat.
- 105 Al patrulea aspect al celui de al treilea motiv este întemeiat pe faptul că, la punctele 153-156 din hotărârea atacată, Tribunalul a încălcat articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale ca urmare a nerespectării condiției privind sarcina injustă.
- 106 Trebuie arătat, în acord cu Comisia și cu guvernul polonez, că, în pofida faptului că recurente reproduc și indică punctele contestate din hotărârea atacată, acest al patrulea aspect trebuie să fie respins ca inadmisibil.
- 107 Astfel, în ceea ce privește partea din argumentația prezentată de recurente în cadrul celui de al patrulea aspect menționat care este rezumată la punctele 87-89 și 91 din prezenta hotărâre, este necesar să se arate că, prin această argumentație, ele se limitează în esență să conteste conținutul deciziei în litigiu, precum și pe cel al Legii privind serviciile poștale, fără ca, în niciun moment, să vizeze în mod detaliat aprecierea efectuată de Tribunal și să indice modul în care acesta ar fi săvârșit o eroare de drept.
- 108 Or, Curtea a statuat deja că argumentele unui recurs prin care nu se critică hotărârea pronunțată de Tribunal ca urmare a unei cereri de anulare a unei decizii, ci decizia a cărei anulare a fost solicitată în fața Tribunalului sunt vădit inadmisibile (Ordonanța din 27 septembrie 2012, Brighton Collectibles/OAPI și Felmar, C-624/11 P, nepublicată, EU:C:2012:598, punctul 35).
- 109 În ceea ce privește argumentul referitor la atingerea adusă principiului interpretării uniforme a dreptului Uniunii, rezumat la punctul 90 din prezenta hotărâre, este suficient să se constate că recurente nu reușesc să identifice în mod precis eroarea de drept care ar vicia hotărârea atacată.
- 110 În orice caz, trebuie subliniat că al patrulea aspect al celui de al treilea motiv este de asemenea nefondat.
- 111 Recurente contestă în esență metoda utilizată de autoritățile poloneze, care ar fi fost confirmată de Comisie, potrivit căreia, din moment ce costul net al furnizării serviciilor universale generează pierderi pentru furnizorul acestor servicii, cuantumul pierderilor respective constituie o sarcină injustă pentru acest furnizor, în sensul articolului 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale. În special, recurente consideră că examinarea condiției referitoare la „sarcina injustă” trebuie să corespundă celei impuse de Curte, în principal în Hotărârea din 6 octombrie 2010, Comisia/Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583, punctele 49 și 50), precum și în Hotărârea din 6 octombrie 2010, Base și alții (C-389/08, EU:C:2010:584, punctele 42 și 43), referitoare la domeniul comparabil al serviciului universal al comunicațiilor electronice, care ar implica analizarea situației specifice a întreprinderii în cauză pe baza unei serii de elemente precum, printre altele, calitatea dotării sale, situația sa economică și financiară sau cota sa de piață.

- 112 În această privință, este necesar, în primul rând, să se amintească faptul că, la punctul 153 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat în esență că, în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale, Legea privind serviciile poștale impune autorității naționale competente să stabilească dacă obligațiile de serviciu universal constituie o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat. Potrivit Tribunalului, aceasta este situația în speță, întrucât din considerentul (16) al deciziei în litigiu reiese că autoritatea poloneză de reglementare în domeniul serviciilor poștale trebuie să efectueze aprecierea respectivă potrivit Legii privind serviciile poștale, care a transpus Directiva privind serviciile poștale menționată.
- 113 Or, această din urmă afirmație a Tribunalului în ceea ce privește obligația autorității respective de reglementare în domeniul serviciilor poștale de a verifica dacă obligațiile de serviciu universal constituie, în sensul articolului 7 alineatul (3) din Directiva privind serviciile poștale, o sarcină injustă pentru furnizorul desemnat nu a fost contestată de recurente.
- 114 În al doilea rând, la punctul 156 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că măsura în discuție nu oferă niciun drept automat de compensare pentru costul net al obligațiilor de serviciu universal ale PP, întrucât, după cum reiese din considerentele (16), (84)-(87) și (144) ale deciziei în litigiu, acest drept nu există decât dacă furnizarea serviciului universal generează pierderi contabile. La punctul 156 menționat, Tribunalul adaugă că acest drept la compensare corespunde celui mai mic quantum dintre cele referitoare fie la pierderile contabile rezultate din furnizarea serviciului universal, fie la costul net al obligațiilor de serviciu universal, ceea ce implică, după cum a arătat Comisia în considerentul (144) al deciziei în litigiu, că măsura în discuție este mai restrictivă decât Cadrul SIEG, întrucât acesta din urmă ar fi putut permite o compensare totală a costului net al obligațiilor de serviciu universal.
- 115 Or, presupunând că jurisprudența rezultată din Hotărârea din 6 octombrie 2010, Comisia/Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583), precum și din Hotărârea din 6 octombrie 2010, Base și alții (C-389/08, EU:C:2010:584), este aplicabilă în cadrul interpretării Directivei privind serviciile poștale, trebuie, pe de o parte, să se arate că constatarea, la punctul 156 din hotărârea atacată, potrivit căreia dreptul la compensare nu există decât dacă furnizarea serviciului universal presupune pierderi contabile pentru întreprinderea însărcinată cu furnizarea acestor servicii permite să se considere că criteriul utilizat de Curte în cadrul acestei jurisprudențe, și anume ca îndatorirea în cauză să prezinte, pentru întreprinderea în discuție, „un caracter excesiv din punctul de vedere al capacității sale de a o suporta”, a fost îndeplinit.
- 116 Pe de altă parte, este necesar să se constate că din cuprinsul punctului 25 din Cadrul SIEG, la care se referă considerentul (144) al deciziei în litigiu, amintit de Tribunal la punctul 156 din hotărârea atacată, rezultă că valoarea compensației poate fi calculată și prin metodologia „costului net evitat”, care constă în calcularea costului net necesar, efectiv sau preconizat, pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și care corespunde diferenței dintre costul net suportat de prestator atunci când acesta îndeplinește o obligație de serviciu public și costul sau profitul net al aceluiași prestator atunci când își desfășoară activitatea fără a îndeplini o astfel de obligație. Astfel, având în vedere modul de redactare a acestui punct 25, o asemenea metodă de calcul ar putea conduce, în principiu, la o compensare pentru costul obligațiilor de serviciu universal chiar și în lipsa unor pierderi financiare din partea furnizorului obligațiilor de serviciu public.
- 117 Or, recurente nu au contestat că, așa cum a arătat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 156 din hotărârea atacată, această metodă de calcul al dreptului la compensare ar fi mai puțin restrictivă decât cea aplicată de Republica Polonă în cadrul Legii privind serviciile poștale și examinată de Comisie în decizia în litigiu.
- 118 Trebuie adăugat, în această privință, că Cadrul comunitar pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (JO 2005, C 297, p. 4, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 216) aplicabil la data faptelor pertinente în cadrul cauzelor în care au fost pronunțate Hotărârea din 6 octombrie 2010, Comisia/Belgia (C-222/08, EU:C:2010:583), precum și Hotărârea din 6 octombrie

2010, Base și alții (C-389/08, EU:C:2010:584), invocate de recurente, nu prevedea o astfel de metodă referitoare la „costul net evitat”, ceea ce confirmă că această jurisprudență nu este, în orice caz, decisivă pentru examinarea temeiniciei aprecierii Tribunalului în cadrul prezentelor recursuri.

- 119 Rezultă din ceea ce precedă că al patrulea aspect al celui de al treilea motiv este inadmisibil și, în orice caz, nefondat și, prin urmare, trebuie să fie respins.
- 120 În consecință, întrucât niciunul dintre aspectele celui de al treilea motiv nu a fost admis, trebuie să se respingă acest al treilea motiv în întregime.

Cu privire la al patrulea motiv

Argumentația părților

- 121 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, care vizează punctul 167 din hotărârea atacată, recurentele susțin că Tribunalul a încălcat articolul 7 alineatul (1) din Directiva privind serviciile poștale, întrucât a acceptat finanțarea costului serviciului universal printr-un anumit număr de drepturi exclusive și speciale acordate societății PP.
- 122 Ele subliniază că celelalte drepturi exclusive și speciale decât cele prevăzute la articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale, de care PP continua să beneficieze, au fost enunțate în mod expres în decizia în litigiu, în considerentele (52)-(56) ale acesteia, și că existența lor nu constituia un element în litigiu. Prin urmare, pentru a se constata existența serviciilor respective, nu ar fi fost necesar să se prezinte argumente prin care să se poată stabili că acestea nu făceau parte din categoria drepturilor prevăzute la articolul 8 menționat. Ar fi fost suficient, în acest scop, să se analizeze articolul menționat, ceea ce Tribunalul a omis să facă. Recurentele adaugă că unele dintre aceste drepturi exclusive și speciale nu prezintă nicio legătură funcțională cu serviciul universal.
- 123 În memoriile lor în replică, ele afirmă că au demonstrat că, contrar celor declarate de Tribunal, din plângerile pe care le-au introdus în fața Comisiei reiese că drepturile exclusive acordate societății PP nu erau admisibile în raport cu reglementarea sectorială referitoare la serviciul universal. În plus, în temeiul jurisprudenței relevante, Tribunalul ar fi considerat că era justificat să examineze în special normele privind finanțarea sectorială a serviciului universal. În această privință, ele amintesc că problema drepturilor exclusive este legată din punct de vedere funcțional de ajutorul în discuție acordat societății PP.
- 124 Comisia și guvernul polonez apreciază că acest al patrulea motiv este inadmisibil și, în orice caz, nefondat.

Aprecierea Curții

- 125 La punctul 167 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că recurentele nu au prezentat niciun argument prin care să se poată dovedi că drepturile acordate societății PP, astfel cum sunt precizate în considerentele (51)-(56) ale deciziei în litigiu, nu intrau sub incidența excepției prevăzute în mod expres la articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale și deci prin care să se poată dovedi eroarea reprezentată de pretinsa încălcare a acestei directive.
- 126 În această privință, în cadrul celui de al patrulea motiv, recurentele susțin în esență că drepturile exclusive și speciale acordate societății PP erau menționate în decizia în litigiu și că existența lor nu constituia un element în litigiu, ceea ce însemna că nu era necesar să se invoce argumente prin care să se poată dovedi că acestea nu făceau parte din categoria drepturilor prevăzute la articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale.

- 127 Or, pe de o parte, trebuie să se constate că, în aceste condiții, recurențele, fără a invoca vreo denaturare a argumentației lor în fața Tribunalului, nu susțin nicio încălcare a principiilor generale de drept și nici a normelor de procedură aplicabile în materia sarcinii și a administrării probelor.
- 128 Pe de altă parte, argumentul potrivit căruia drepturile acordate societății PP constituiau drepturi exclusive și speciale supuse interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva privind serviciile poștale și, prin urmare, nu intrau sub incidența excepției de la articolul 8 din această directivă nu poate fi admis.
- 129 Astfel, potrivit primei teze a articolului 7 alineatul (1) din Directiva privind serviciile poștale, statele membre nu acordă și nu mențin în vigoare drepturi exclusive sau speciale pentru crearea sau furnizarea de servicii poștale. În această privință, articolul 8 din directiva respectivă constituie o excepție de la dispozițiile articolului 7 din directiva menționată, întrucât prevede că acestea din urmă nu aduc atingere dreptului statelor membre de a organiza plasarea cutiilor poștale pe drumurile publice, emisiunea de timbre poștale și serviciul de corespondență recomandată folosit în cadrul procedurilor judiciare și administrative, în conformitate cu legislația lor internă.
- 130 Astfel, coroborarea dispozițiilor articolului 7 alineatul (1) cu articolul 8 din Directiva privind serviciile poștale reiese că existența unor drepturi exclusive sau speciale, care intră, în principiu, sub incidența interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) menționat, nu implică în mod necesar că asemenea drepturi nu pot aparține diferitor categorii de servicii, prevăzute la articolul 8 din directiva menționată și căroră această interdicție nu le aduce atingere.
- 131 În consecință, este necesar să se decidă respingerea celui al patrulea motiv.
- 132 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că, întrucât niciunul dintre motivele recursurilor nu a fost admis, acestea din urmă trebuie să fie respinse.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 133 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 134 Articolul 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din regulamentul menționat, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 135 Întrucât Inpost Paczkomaty și Inpost au căzut în pretenții, iar Comisia și guvernul polonez au solicitat obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acestor societăți la plata cheltuielilor de judecată aferente prezentelor recursuri.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară și hotărăște:

1) Respinge recursurile.

2) Obligă Inpost Paczkomaty sp. z o.o. și Inpost S.A. la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături